

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної
конференції

**“Місцеве самоврядування
в Україні та світі: теорія і
практика”**

5 листопада 2024 року
м. Полтава

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ,
КАФЕДРА ГЕОМАТИКИ, ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ І ФІЛОСОФІЇ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (м. КИЇВ)
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВЩИНИ»
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «АГЕНЦІЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ»
ТЕРЕШКІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
БІЛОЦЕРКІВСЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
ОПІШНЯНСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
КОТЕЛЕВСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА
ЛЕСТЕРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЛЕСТЕР, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ)
ВАРШАВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ОПОЛЕ, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТУ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ У
ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА (MRU) (м. ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. ГЯНДЖА, АЗЕРБАЙДЖАН)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗИНА,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», КИЄВО-
МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ВРЯДУВАННЯ ІМЕНІ АНДРІЯ МЕЛЕСЕВИЧА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ, ІНСТИТУТ
ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МІЖНАРОДНОЇ
ЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»

5 листопада 2024 року

м. Полтава, Україна

Виділяють правові (законодавче регулювання умов ведення бізнесу), економічні (податкові пільги, субсидії, гранти), адміністративні механізми (ліцензування, квотування, стандартизація) та інформаційні (консультаційні служби, платформи для обміну інформацією) механізми державного управління. Інструментами державної політики щодо підтримки підприємств виступають: фінансово-кредитна підтримка (пільгове кредитування та субсидування, державні гарантії для залучення інвестицій, створення спеціальних фондів розвитку), податкова політика (запровадження податкових канікул для новостворених підприємств, зниження податкового навантаження на інноваційні компанії, спрощення системи оподаткування для малого бізнесу), інноваційно-інвестиційна підтримка (фінансування наукових досліджень і розробок, інтеграція науки та виробництва через створення технопарків і бізнес-інкубаторів, розвиток програм співфінансування інноваційних проектів), розвиток інфраструктури (будівництво логістичних центрів і транспортних вузлів, модернізація комунікаційних мереж, забезпечення підприємств доступом до енергетичних ресурсів), а також розвиток людського капіталу (програми перекваліфікації кадрів, підтримка дуальної освіти, професійна орієнтація та адаптація робітників до сучасних умов праці).

Аналізуючи вплив державного управління на економічний потенціал підприємств в Україні, можна виділити певні проблеми, до яких можна віднести: високий рівень податкового навантаження; брак доступу до фінансування для малих і середніх підприємств; недостатній рівень розвитку інноваційних технологій; бюрократичні бар'єри та корупція. У той же час, оптимізація регуляторної політики для зменшення адміністративного тиску, розширення можливостей для залучення іноземних інвестицій та підвищення ефективності антикорупційних заходів, розглядаються як певні напрями вдосконалення відповідних механізмів управління.

Основними напрямами державного управління, яким буде найбільше приділятися увага в умовах глобальних викликів, є:

Діджиталізація економіки:

- впровадження електронних послуг для спрощення ведення бізнесу;
- підтримка стартапів у сфері ІТ-технологій.

Зелена економіка та сталий розвиток:

- стимулювання екологічно чистих виробництв;
- фінансова підтримка енергоефективних проектів.

Антикризове управління:

- створення фондів для підтримки підприємств в умовах надзвичайних ситуацій;
- розробка програм швидкого реагування на кризові явища.

Таким чином, державні механізми управління розвитком економічного потенціалу підприємств відіграють ключову роль у забезпеченні стабільного зростання економіки. Вдосконалення регуляторної політики, фінансової підтримки, інноваційних програм та інфраструктурного розвитку сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських підприємств. Для досягнення цих цілей необхідна тісна взаємодія між державою, бізнесом та науковою

спільнотою. Лише комплексний підхід до управління економічним потенціалом дозволить реалізувати стратегічні пріоритети розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Гудзь Ю.Ф. Механізм державного регулювання розвитку економічного потенціалу переробних підприємств АПК. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Випуск 13, частина 1. С. 79-86. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/13_1_2017ua/19.pdf (дата звернення 29.10.2024).

2. Пілецька, С., Коритько, Т., & Лукаржевська-Мялик, В. (2022). Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-34> (дата звернення 29.10.2024).

Дмитро Андрійович Канівець,
*аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету,
м. Полтава, Україна*

Людмила Миколаївна Андрєєва,
*магістрант кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету,
м. Полтава, Україна*

ІНСТРУМЕНТИ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ОРГАНУ ВЛАДИ

Різноманітні інструменти електронної демократії розвиваються та використовуються в Україні завдяки дедалі глибшому проникненню сучасних цифрових інформаційно-комунікаційних технологій у систему державного управління та місцевого самоврядування. Їх метою є залучення громадян до управління державними справами та справами на рівні місцевого самоврядування.

У місцевому самоврядуванні основним призначенням цифрових технологій є підвищення ефективності місцевого управління за критеріями довіри громадян до органів місцевої влади, відкритості та прозорості їхньої діяльності, ступеню громадської участі в прийнятті рішень, рівнем корумпованості органу місцевого самоврядування. Це сприяє досягненню ще однієї мети – формування стійкого позитивного іміджу органу влади.

Інноваційним цифровим продуктом для рішень громад в Україні є маркетплейс «Дія. Цифрова громада» [1]. Він пропонує громадянам сервіси, за допомогою яких можна оперативно та ефективно вирішувати низку питань не відвідуючи державних установ. Використовуючи цей сервіс, можна створити або

зміцнити зв'язок між владою та мешканцями, адже більшість важливих процесів прийняття рішень стають прозорими, що запобігає чи зменшує корупційні ризики, дозволяє підвищити стандарт життя громадян та рівень їх довіри до влади.

Одним з основних сервісів для безпосередньої взаємодії мешканців громади з місцевою владою є «Електронна демократія та комунікація», що дозволяє заявляти про свої потреби та повідомляти ідеї з питань покращення якості життя в громаді, а також забезпечує участь у громадських обговореннях. З використанням цього сервісу можна очікувати зростання рівня обізнаності та соціальної відповідальності членів громад, визнання значимості влади, зростання рівня довіри до неї. Цей цифровий продукт у місцевій громаді надає її мешканцям такі онлайн-послуги як електронне голосування, електронні заяви, електронний референдум, електронні консультації тощо. Також дозволяє звертатися до органів місцевого самоврядування з проханнями та пропозиціями (це особливо актуально для людей з особливими потребами). Розвиток електронної демократії дозволяє громадянам формувати онлайн-спільноти і ефективно протистояти бюрократії та корупції. Усе це теж формує належний рівень соціальної відповідальності та свідомості членів громад.

В категорії «Державні послуги» до цифрових сервісів платформи «Дія. Цифрова громада» відносимо сервіс «Дія. Бізнес» (сприяння малому та середньому бізнесу), портал «Відкриті дані України» (доступ до публічної інформації у формі відкритих даних), додаток «Дія» (доступ до важливих документів у електронному вигляді, швидкі та якісні окремі види послуг).

Цифрові продукти сервісу «Транспорт» можуть бути використані для оптимізації руху громадського транспорту, його відстеження та допомогти покращити трафік, скоротити час у дорозі тощо.

Платформа «Дія. Цифрова громада» також пропонує 20 сервісів напряму «Електронне врядування». Їх застосування сприятиме доступності послуг та процесів управління як на рівні держави, так і місцевого самоврядування, прозорості та відкритості в процесах.

Поступово в кожній громаді з'являються відповідальні за цифровізацію – заступники з цифрової трансформації, і для них на Платформі «Дія. Цифрова громада» теж розміщено важливий ресурс – систематизована база знань. Вона містить поради щодо запровадження цифрових інструментів, план цифрової трансформації, порядок дій та нормативні документи, як будуть потрібні відповідальним за цифровізацію в роботі для ефективної реалізації їх повноважень [2].

У процесах прийняття публічно-управлінських рішень та цифровізації комунікації в системі місцевого самоврядування увага приділяється також забезпеченню актуальною та достовірною інформацією стейкхолдерів, розбудові довірчих відносин з ними.

Одним із засобів цього, на нашу думку, є публічна онлайн-платформа колективної роботи органів самоорганізації населення (ОСН) у мережі Інтернет що обґрунтована В. М. Кузьменко [3]. Вона може стати новим інструментом

електронної демократії та засобом конструювання сучасного іміджу органів влади, зокрема, місцевого самоврядування. Основною метою її створення є підвищення ефективності, прозорості, відкритості та доступності діяльності ОСН шляхом реалізації ефективної комунікації між ОСН та зацікавленими сторонами системи місцевого самоврядування, обмін між ними публічною інформацією. Онлайн-платформа має бути націлена також на активізацію участі мешканців місцевих громад, інститутів громадянського суспільства, науковців, представників медіа та інших зацікавлених сторін місцевого самоврядування.

Онлайн-платформа на рівні територіальних громад сприятиме реалізації таких комунікаційних цілей: організація віртуального середовища для колективної роботи ОСН та самоврядування населення; оперативний виклад актуальної, повної та достовірної інформації щодо здійснення повноважень ОСН; розбудова спільноти як учасника демократичного управління на рівні громади; підтримка та забезпечення ефективності комунікаційних процесів у взаємовідносинах ОСН та інститутів громадянського суспільства; формування довіри до ОМС та, як наслідок, формування та розвиток стабільних відносин між місцевою владою та громадськістю [4].

До складу онлайн-платформи В. М. Кузьменко пропонує включити сім модулів [3] (табл. 1). Мають бути знайдені комплексні рішення, які поєднуюватимуть наявні інструменти електронного урядування, електронної демократії та комунікації. При цьому необхідно врахувати специфіку діяльності ОСН та функції, які вони реалізують у системах державного управління та місцевого самоврядування. При цьому, публічна онлайн-платформа дозволить взяти до уваги інтереси жителів територіальної громади, представниками якої є ОСН, у процесах взаємодії та прийняття публічно-управлінських рішень [3].

Таблиця 1

Модулі публічної онлайн-платформи колективної роботи органів самоорганізації населення

Назва модуля	Призначення модуля
1. Модуль колективної роботи	Автоматизація операційних процесів та функцій комунікації, прийняття рішення в процесі публічного управління з боку ОСН
2. Модуль контенту	Управління контентом, викладення, створення сховища даних, вилучення текстових, аудіо- та відеоданих
3. Модуль обговорення та взаємодії	Обмін думками в процесі участі в управлінні справами на місцевому рівні між стейкхолдерами органу місцевого самоврядування
4. Модуль обміну даними	Обмін інформацією в форматі відкритих даних (між державними, місцевими реєстрами та базами даних)
5. Інформаційно-аналітичний модуль	Презентація та візуалізація рівня взаємодії та управління справами органу місцевого самоврядування, їх ефективності
6. Модуль пошуку	Ефективний та зручний пошук розміщеної на платформі інформації
7. Модуль адміністрування	Керування доступом і визначення ролей користувачів онлайн-платформи, резервне копіювання бази даних і вмісту, керування конфігурацією онлайн-платформи

Джерело: [3].

Оскільки завдання створення публічної онлайн-платформи для колективної роботи ОСН має бути вирішено не на місцевому рівні, на початковому етапі місцевими радами може бути використаний досвід міської громади м. Люботин Харківського району Харківської області, на сайті якої є окремий розділ «Органи самоорганізації населення», де розмішується актуальна та достовірна інформація з питань діяльності ОСН [5]. Інформація викладається в рубриках: «Повний перелік документів, які можуть надавати органи самоорганізації населення»; «Дислокація фактично діючих органів самоорганізації населення»; «Інформація щодо діяльності органів самоорганізації населення» (де кожен конкретний ОСН має свою сторінку з розділами: «Об'яви», «Інформація щодо діяльності органу самоорганізації населення», «Матеріали для роботи, «Нормативно-правове регулювання діяльності самоорганізації населення»); «Об'яви»; «Закон України «Про органи самоорганізації населення»»; «Нормативно-правове регулювання діяльності органів самоорганізації населення на території громади».

Розділ «Органи самоорганізації населення» за схожою, адаптованою до потреб конкретної громади, структурою доречно створити на сайті кожної територіальної громади. У ньому можна запропонувати також сторінки «Повідомлення про скликання зборів (конференцій) з питань утворення самоорганізації населення», «Перелік рішень селищної ради, щодо надання дозволів на створення органів самоорганізації населення», форми документів, що супроводжують діяльність ОСН: повідомлення про скликання зборів (конференцій) з питань ініціювання створення ОСН; заяви про надання дозволу на створення ОСН; протоколу зборів (конференції) з питань ініціювання надання дозволу на створення ОСН; списку учасників (уповноважених представників) зборів (конференції) з питань ініціювання створення ОСН. Це вже практикується на офіційному вебсайті Київської міської ради [6].

Таким чином місцеві ради можуть зробити важливий крок до поєднання інструментів електронної демократії та комунікації в процесі реалізації такої важливої форми участі членів територіальної громади у вирішенні окремих питань місцевого значення як ОСН. Це сприятиме формуванню та розвитку стійких взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та громадськістю, довіри до місцевих рад, і, в результаті, зміцнюватиме їх позитивний імідж.

Список використаних джерел:

1. Використання цифрових сервісів Дія та їхня користь для громад. *Іллінецька територіальна громада. Вінницька область, Вінницький район.* URL: <https://illintsi-mrada.gov.ua/news/49084-vikoristannia-cifrovix-servisiv-diia-ta-yixnia-korist-dlia-gromad> (дата звернення: 20.10.2024).

2. Вебпортал «Дія. Цифрова громада» допомагає регіональній цифровізації. *Золотоніська районна державна адміністрація* : веб-сайт. URL: <https://zolorayon.gov.ua/news/1721885166/> (дата звернення: 20.10.2024).

3. Кузьменко В. М. Публічна онлайн-платформа колективної роботи органів самоорганізації населення як інструмент електронної демократії в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне*

управління. 2020. Том 31 (70). № 1. С. 102-109. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/19.pdf (дата звернення: 20.10.2024).

4. Токарева В. І., Кумачова А. С., Хороших В. В. Інформаційно-комунікативні технології в PR-комунікаціях публічного управління. *Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2021. № 9. С. 1-5. http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/9_2021/3.pdf (дата звернення: 20.10.2024).

5. Інформація щодо діяльності органів самоорганізації населення. Люботинська міська громада. *Харківська область, Харківський район*. URL: <https://lubotyngromada.gov.ua/informaciya-schodo-diyalnosti-organiv-samoorganizacii-naselennya-10-42-02-13-06-2024/?p=2> (дата звернення: 20.10.2024).

Самоорганізація населення. *Київська міська рада* : офіційний веб-сайт. URL: <https://kmr.gov.ua/uk/content/samoorganizaciya-naselennya> (дата звернення: 20.10.2024).

Ганна Володимирівна Коваль,
*доктор наук з державного управління,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Державного університету економіки і технологій,
м. Кривий Ріг, Україна*

Олена Миколаївна Калініченко,
*аспірант кафедри управління та адміністрування
факультету соціально-психологічної освіти та управління
Дніпровського державного університету внутрішніх справ,
м. Кривий Ріг, Україна*

ПІДГОТОВКА ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Сучасні реформи державного управління в Україні націлені на підвищення якості державної служби та приведення її стандартів у відповідність до європейських [6]. Ключовим фактором ефективного публічного управління є кваліфіковані кадри, які здатні швидко реагувати на виклики, впроваджувати інновації та забезпечувати надання якісних послуг громадянам [1]. В умовах євроінтеграції Україна потребує професійно підготовлених державних службовців, які б сприяли сталому розвитку країни та зміцненню демократичних інститутів [5].

Недостатність практичної підготовки призводить до того, що багато службовців не можуть ефективно застосовувати здобуті знання в умовах реальних управлінських ситуацій. Наприклад, у процесі управління кризовими ситуаціями або реформами новопризначені службовці часто стикаються з труднощами через брак практичних навичок і досвіду [4]. Також актуальними проблемами залишаються недостатнє фінансування програм навчання, а також обмежена адаптація до потреб сучасного ринку праці [9].

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<i>Иценко Андрій Ігорович</i>	
Суспільні заходи проти сприйняття корупції серед громадян	6
<i>Кочур Лариса Василівна</i>	
Створення служб управління персоналом в органах місцевого самоврядування – важливий інструмент для підготовки та впровадження Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»	7
<i>Мушук Василь Васильович</i>	
Примусове виконання рішень як складова ефективного функціонування місцевого самоврядування	10
<i>Нестеренко Альона Миколаївна</i>	
Продовольча безпека країн ЄС: тенденції та виклики	13

СЕКЦІЯ 2. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Арбузова Тетяна Василівна</i>	
Актуальні напрями реалізації програм та проєктів розвитку територіальних громад	17
<i>Борщ Артем Вікторович, Козакевич Ліна Вікторівна</i>	
Сучасні проблеми управління місцевим розвитком	21
<i>Григорович Марина Олександрівна</i>	
Формування людського потенціалу територіальної громади як фактор її розвитку	24
<i>Гуляницька Валерія Олександрівна, Гуторова Олена Олександрівна</i>	
Мета, завдання та принципи сталого розвитку сільських територій	27
<i>Гуторов Олександр Іванович</i>	
Стратегія як інструмент управління сталим розвитком сільських територій	29
<i>Дорогань Андрій Сергійович, Доля Валерій Віталійович</i>	
Державні механізми управління розвитком економічного потенціалу підприємства	33
<i>Канівець Дмитро Андрійович, Андрєєва Людмила Миколаївна</i>	
Інструменти електронної демократії як складова інформаційно-комунікаційного механізму формування іміджу органу влади	35
<i>Коваль Ганна Володимирівна, Калініченко Олена Миколаївна</i>	
Підготовка державних службовців в Україні як запорука ефективного публічного управління	39
<i>Лозинська Тамара Миколаївна</i>	
Удосконалення системи стратегічного планування в Україні	42
<i>Лопушинський Іван Петрович</i>	
Прозорість місцевого самоврядування як механізм забезпечення комунікації влади з громадою	46